

Novi davki.

Pašič-Pribečević-Zerjavova vlada je predložila v soboto, dne 28. marca, začasni državni proračun. V tem proračunu se predpisujejo zopet novi strošni davki.

Tako se n. pr. v členu 47 predpisuje, da se invalidski davek za leto 1925-26 zviša dvakratno.

Člen 49 predvideva nov davek na delo, oziroma na letni zaslužek. Ta davek bo znašal 2% letnega zaslužka.

Za zaostale davke se bo za leto 1925 računalo 12% obresti, dosedaj je bilo samo 8%.

Za komoro ali vojaško obvezo zahteva finančni minister nov davek za vojaštvo. Ta davek bo znašal toliko, kolikor je znašal dosedaj invalidski davek.

Na podlagi teh novih davkov upajo iztisniti iz žepov ljudstva tokom štirih mesecev na novo okoli 100 milijonov dinarjev.

Vprašamo se: Kam bomo prišli? Ali bomo mogli nositi še ta nova bremena? Kdo je predlagal vse to? Kdo je ta predlog izdelal? Kdo je glasoval za te nove davke?

Predlog, da se naložijo ti novi davki, je izdelala sedanja vlada, kateri načeljuje Pašič in v kateri sta Žerjav in Pribečević. Predlog je izdelal Pašičev finančni minister dr. Stojadinović. V finančnem odboru je glasoval za nove davke tudi Žerjavov poslanec dr. Ljudovít Pivko. Niti besedice ni znil proti. Edino naša poslanca in člana finančnega odbora dr. Kulovec in Pušenjak sta govorila in glasovala proti.

O vsem tem bomo še natančneje pisali.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Radi že opisanih ogromnih novih davkov in radi popolnega zapostavljanja Slovenije je Jugoslovanski klub glasoval proti dvanajstini. V svoji izjavi navaja:

Nova bremena (povišanje invalidskega davka, uveljavljanje komorskega poreza, to je davek za vojne dajatve, nov 2 odstot. davek od zaslužka ročnih delavcev, takse za obratovalce, zvišane carine itd.) bodo spet zadele one pokrajine in one sloje, ki točno plačujejo neposredne davke ter delavce v onih pokrajinah, v katerih je več industrijskih podjetij in več večjih obrtnikov. Ker je Slovenija itak preobremenjena, predlagamo, da se ta nova bremena opustijo. Kakor pri proračunu, tako se tudi pri izrednih in naknadnih kreditih zapostavlja Slovenija. Za ceste in železnice v Sloveniji, za uradnike in upokojence v celi državi in izplačilo razlik uradniških plač, za prevedbo kronskih upokojencev v dinarske ni nobenih kreditov, pač pa so za popolnoma nepotrebno oboroževanje določeni visoki krediti. Zaključuje pa tako: V znak protesta proti škodljivemu načinu državnega gospodarstva potom dvanajstini, v znak protesta proti pretirano visokim nepotrebim naknadnim in izrednim kreditom, v znak protesta proti neravnosti, s katero se v naglici obravnavajo brez dovoljenih pojasnil vsevažna gospodarska in socialna vprašanja, v znak protesta proti zapostavljanju Slovenije, v znak protesta proti neumestnim novim oziroma povišanim davkom in bremenom, v znak protesta proti neenakostim, katere ostanejo še nadalje v veljavi, smo prisiljeni glasovati proti predloženemu zakonskemu predlogu.

Samostojni demokratski lažnjivci sedaj pišejo, da so »klerikalci« glasovali proti uradniškim, invalidskim in železničarskim dokladam. — Lagati je lahko, ljudje bi pa morali biti sami bebi, da bi take laži dosegle svoj uspeh. Vlada večina — radikali in samostojni Pribečević-Zerjavovi demokrati so dvanajstine sprejeli, sedaj jih sprejemajo tudi v parlamentu — in kmalu se bo videlo, kaj bodo od tega imeli invalidi, upokojenci in železničarji. Od silnih davkov, ki jih vladna večina nalaga, invalidi in drugi kakor doslej ne bodo imeli niti najmanjše koristi.

Na ponedeljkovi seji skupščine so se sestavili še ostali skupščinski odbori, v katerih ima vlada vsled odgoditve dobre polovice hrvatskih mandatov tudi znatno večino.

Ko se je volilo predsedstvo zakonodajnega odbora, so Radičevići že kazali namene uskočiti iz bloka opozicije. Na svojo pest so namreč radikalom ponujali svojega kandidata za podpredsedniško mesto, pa so se končno le premislili in je kandidat sam odstopil.

Samostojni demokrati so zelo poparjeni odkar jim je izpodletelo, ukrasti SLS in mandat na Stajerskem.

Opozicija pripravlja nove obtožbe radi korupcije in nezakonitosti. Tako bo vložena tudi obtožba proti pravosodnemu ministru dr. Lukiniču (sam. demokrat) radi postopanja v aferi Turn-Taxis. S tem bo zadosteno Pribečevićevi zahtevi, ki kljub svoji prvotni obljubi ni odgovarjal na vprašanja poslancev Jugoslov. kluba glede te afere, marveč se je hotel izviti s tem, da ni v parlamentu vložena nobena obtožnica. Ravno tako se pripravljajo obtožnica proti notranjemu ministru radi nezakonitosti in nasilja, ki so ga vršili za časa volitev njegovi organi. Pripravljena pa je tudi že podpisana interpelacija radi odkupa tobaka. V tej interpelaciji se bo pokazala vsa gnoloba sedanje uprave. V tej interpelaciji se obtožuje monopolna uprava strašno nemarnega postopanja, ki stane državo ogromne svote.

PREDSEDNIŠKE VOLITVE V NEMCIJI.

V nedeljo so se v Nemčiji vršile za po smrti Friderika Eberta izpraznjeno državno predsedniško mesto. Volitve so bile brezuspešne, ker ni nobeden od sedmih kandidatov dosegel popolne večine glasov, kakor to pred

pisuje za izvolitev nemška ustava. Največ glasov je dobil desničarski kandidat dr. Jarres (10.387.523), ki so ga postavili zmernejši nacionalisti in monarhisti, nemška ljudska stranka in še nekatere druge manjše politične desničarske skupine. Takoj za njim pride samostojni kandidat socialistov dr. Braun s 7.785.678 glasov, potem pa sledijo: dr. Marx (centrum) 3.883.676, dr. Hellpach (demokrat) 1.565.136, dr. Held (Bavarci) 1.002.278, komunist Thelmann 1.869.533 in kot zadnji skrajni nacionalist general Ludendorff s 284.471 glasovi. — Republikanci — to so socialisti, centrum in demokrati — imajo brez komunistov veliko večino glasov napram monarhistom in nacionalistom in ko bodo 26. aprila ponovne volitve, bo gotovo zmagal skupni republikanski kandidat, najbrž dr. Marx — proti Jarresu kot skupnemu kandidatu desničarjev.

VPRASANJE NARODNIH MANJSIN V ITALIJI.

Zadnji govor slovenskega poslanca v italijanskem parlamentu dr. Besednjaka so vladni fašistovski poslanci sprejeli s tako zagrizenostjo, da se je italijanska javnost začela zgražati nad nizko stopnjo, na kateri se je pokazal parlament. Dva ugledna lista sta začela naglašati, da morajo začeti Italijani manjšinsko vprašanje motriti s širših vidikov. Pisatelj člankov opozarja, kako smešen je strah, da bi moglo pičlih 600.000 Slovanov in Nemcev tvoriti kako nevarnost za 40 milijonov Italijanov, za katerimi stoji država z vso svojo močjo in ustanovami, s sodišči, šolami in vojsko, ki so vse čudoviti pospeševalci strnjenja. Pač pa bi ti drugorodni drobec utegnili postati Italiji silno nevarni tedaj, ako se med njimi razvije iredentizma, ki bi se naslanjala na Nemčijo in Jugoslavijo. Tedaj bi bila italijanska zunanja politika za desetletja priklenjena na severno-vzhodno fronto, namesto da bi se posvečala dalekosežnejšim vprašanjem evropske in svetovne politike. Najzvestejša sestra iredentizma pa je nestrpnost, ki se izraža v preganjanju in zatiranju. Zato mora Italija svojo politiko nasproti narodnim manjšinam izpremeniti in zavzeti nasproti njim stališče pametne strpnosti in pravičnosti. Slovani in Nemci naj dobe šole z maternim učnim jezikom in naj se smatrajo v vsakem oziru kot italijanski državljani kakor vsi drugi. — Seveda tudi člankar ne pozablja na poitalijančenje in ga nikakor ne odklanja; opozarja le, da je treba ta proces prepustiti času in naravnemu razvoju, ne pa ga pospeševati na škodo Italije same. Na vsak način se vidi, da Italijani sami izprevidujejo, da se sedanje barbarsko ravnanje nasproti manjšinam ne da zagovarjati, ne vzdržati.

PROTIRUSKA VOJASKA POSVETOVANJA.

V ruskih vladnih krogih so vzbudila veliko pozornost poročila o vojaških konferencah poljskega generalnega štaba. Konferenca smatrajo kot pričetek priprav na napad na Rusijo. V glavnem moskovskem listu »Izvestij« dolži Steklov angleško vlado, da ona organizira protiruski pokret in skuša obdati Rusijo z obročem sovražnikov, ki naj bi Rusijo pri prvi priliki napadli.

Prireditve.

Mariborske prireditve. Ljudski oder v Mariboru priredi na cvetno nedeljo, dne 5. aprila t. l., popoldne ob pol 5. uri, v dvorani Zdravne gospodarske banke v Mariboru (poleg frančiškanske cerkve) gledališko igro »Sv. Janez in ropar.« Sodelujeta orkester in pevski zbor Ljudskega odra. Vstopnina: sedeži po 10, 8 in 5 din., stojšča po 2 din. — Društvo za zidanje nove župnijske cerkve Svete Magdalene v Mariboru priredi dne 17. majnika ob 15. uri na vrtu podoficirske inženjerske šole veliko majniško veselico. Ker je čisti dobiček namenjen gradbenemu fondu, se p. n. društva prijazno naprošajo, da ta dan ne prirejajo drugih veselice. — Rak na maternici in njegovi prvi znaki, predavanje samo za ženske, v soboto, dne 4. aprila t. l., ob 20. uri v mali dvorani kazine (ljudska univerza) v Mariboru. Predava g. dr. Benjamin Ipavc.

Ljudski oder Središče uprizaro na velikonočni ponedeljek ob 8. uri zvečer v Krekovi dvorani igro »Mati svetega veslja«. Odlikuje se po svoji vzvišeni vsebini visoko nad navadne sedanje življenske drame. Predočuje nam vstajenje Gospodovo in tako povzdigne našega duha v stanje plemenitega mišljenja, v preteklost prve dobe krščanstva, ko so bivali na zemlji Marija in prvi učenci Gospodovi. Torej bodo tudi efektni kostumi. Predprodaja vstopnic ob 5. aprila naprej pri g. Lukačič, Središče. Sedeži 8 in 7 stojšča 4 dinarje. Ker gre že zdaj veliko zanimanje za prireditve se priporoča okoličanom da si ustmeno ali pismeno, pravočasno priskrbe vstopnice. Torej vsak, ki se zanima za povzdigo lastnega duha in srca, 13. aprila na svidenje v Središču.

Katoliško izobraževalno društvo v Konjicah proslavi na velikonočni ponedeljek na slovesen način otvoritev svojega novega gledališkega odra. Odr je stalen, primerno velik, z lahko uporabljen za gledališke predstave, kakor tudi za orlovske in druge akademije. Dobro so se upoštevale tudi zahteve garderob. Slikarska dela je izvršil g. Fras iz Slivnice pri Mariboru. S svojim čopičem je v slikanih kulisah pridelil živemu dejanju živo naravo. Umetniško in izvršno po zasnovi in izvršitvi pa je oljnato slikan zastor. Temeljna ideja mu je ona, ki je temeljna narodu samemu; njej prisega novodobno viteštvo. Otvoritev se vrši popoldne ob 3. uri s pevskimi točkami, govorom in gledališko predstavo, Krekovo igro »Turški križ«. Med odmore glasovir in violina. Po predstavi prijateljska zabava. Prijatelji zlatih Konjic in našega društva, na svidenje!

Tedenske novice.

Okrajnim zastopom na Stajerskem. Iz vseh okrajev prihajajo pritožbe, da niso dobili okrajni zastopi državne podpore za vzdrževanje cest ali k večjemu samo 10% mesto 60% proračunane svote za ceste. Po zakonu, kot tudi po dosedanjem običaju se je vsako leto dalo 60% vseh stroškov, katere je okrajni zastop proračunal za ceste. Prihajajo pa tudi pritožbe, da se zapostavljajo okrajni zastopi na Stajerskem. Da se zadeva uredi in okrajni zastopi pridejo do podpor, katere jim gredo, je nujno potrebno, da vložijo okrajni zastopi potom velikega župana pritožbo na ministrstvo gradnje, v kateri naj navedejo, za koliko so v posameznih letih prikrajšani na državni podpori. Da se more pri razpravi o proračunu staviti primerne predloge, naj okrajni zastopi javijo svojim poslancem ali pa Jugoslovanskemu klubu v Beogradu, koliko znašajo proračuni za ceste v zadnjih letih in koliko je dala država podpore.

Novo dobroto »Narodnega« bloka. Odkar zastopa Slovenec v vladi minister dr. Grega Žerjav in je »Narodni blok« pri volitvah dobil dva mandata, je Slovenija sprejela nadaljnje dobrote. Ustavilo se je sajenje tobaka in sicer iz razloga, da se baje — mnogo tobaka »sverca« iz Slovenije. Pripomniti treba, da je bil, dokler ni postal minister, član uprave monopola z mastno plačo dr. Žerjav, ki je tako imenitno zastopal interese Slovenije. — Druga dobrota je centraliziranje pošne hranilnice, čegar posledica bo poslabšanje uprave, razpolaganje in uporaba denarja v Beogradu. Denar, katerega Slovenci in Hrvati vlagajo pri pošni hranilnici v Ljubljani in Zagrebu, bo večinoma služil kot cen kredit bankam in trgovcem v Beogradu, trgovci in denarni zavodi v Sloveniji in na Hrvaškem bodo dobili — kako malenkost. Velik je vpliv ministra dr. Žerjava, mnogo on doseže — za Srbijo, za ojačanje gospodarskega položaja v pokrajinah preko Save in Dunava, zato ga pa naj le volijo liberalni Slovenci in se počutijo srečni in zadovoljni, da smejo poslušati njegove obljube ob volitvah, katerim slede dejanja, ki pobijajo vse njegove obljube.

Plačujte davke točno ob določenih rokih! Finančna delegacija objavlja uradno: Rasteče zahteve, ki se stavijo na državno blagajnico, silijo finančno upravo, na predpisane davke ne samo v polni izmeri, ampak tudi pravočasno pobere, ker sicer ne more zadostiti svoji nalogi. Radi tega je finančna delegacija naročila davčnim uradom, da naj zlasti tudi v onih relativno številnih primerih, v katerih se je v poslednji dobi dovolilo plačevanje v obrokih, pazijo na to, da se dospeli dolg točno ob določenih terminih poravnajo, ako se to ne zgodi, prislilnim potom iztirja. Ker zapade ves še neplačani davek, ako je davkoplačevalec le z enim obrokom v zamudi, in je potem treba plačati še zelo visoke eksekucijske pristojbine, se od prizadetih krogov pač sme pričakovati, da že v lastnem interesu napno vse sile, da ne pride do prislilnega postopanja. Delegacija ni štedila z obroki in bo obžalovala, ako jih bo iz navedenih razlogov celo treba deloma reducirati, mora pa vsakakor izrabiti vsa dopustna sredstva, da v legalnih mejah zajamči redni pritek davčnih dohodkov. — Delegat: dr. Suvnik s. r.

Prvi nastop dr. Pivka. Da bi dr. Pivko v smislu z dr. Lipoldom sklenjene kupčije pripomogel slednjemu do poslanskega mandata, je nastopil kot — »govornik« v verifikacijskem odboru in v narodni skupščini. Mesto da bi, kakor drugi govorniki, vsaj nekoliko opisal razmere v Sloveniji in naše težnje, se je takoj spravljal na duhovnike, pridige in pripovedoval neke »storije«, da se mu je vse smejelo. Opravičeno je moral slišati medklice: »To je Drofenik v drugi, poslabšani izdaji.« Vsi oni, ki so volili dr. Pivka, naj se vprašajo, ali so ga volili zato, da bo blati duhovščino in citiral pridige, katerih ni slišal ne on, ne njegovi — »bogaboječci« Sokoli, ki so mu poročali razne izmišljotine in se sedaj smejejo naivnemu dr. Pivku. Med vsemi govorniki je napravil dr. Pivko najbolj žalosten vtis, sam Žerjav je v zbornici z nevoljo popravljal njegovo klobasarijo, ker se mu ni zdelo vredno, da bi ga prišel poslušat. Govori se, da bo kmalu »zbolel« dr. Pivko, ker so mu razne »pridige« običale v želodcu in bo prišel v Beograd — advokat dr. Lipold, kateri bi kot bogat človek rad — poslančeval.

Mariborske novice. V ponedeljek zvečer se je z nožem zaklal 26 let stari mesarski pomočnik Franc Polič v Vrbanovi ulici. Polič je bil zelo nagle in čisto neposredne jeze. Živel je v stalnem prepiru z materjo in s svojo mlado ženo. V ponedeljek proti večeru se je zopet sprl s svojo ženo, v ljutem prepiru je še zakril ženi: »Sedaj boš videla, kaj bo!« Potegnil je iz žepa nož, se vsedel v kuhinji na stol in si pogljal ostrino z vso silo skozi srce. V srce zadet je skočil še po koncu, a že v vezi se je zgrudil mrtve na tla. — Mariborska policija je te dni vtaknila pod ključ neko služkinjo iz Gajeve ulice, ki je osumljena, da je svojega otroka umorila. Preiskava je dognala, da je služkinja pred kratkem porodila, a otrok je izginil neznano kam. Po dolgem iskanju so našli mrtvega otroka in ga prenesli v mrtvašnico na Pohorje. — Veliko govorico po mestu vzbuja to-le odkritje tihotapske zadeve: Policija je zasledila, da se nekateri avstrijski železničarji, ki prihajajo iz Dunaja, redno oglašajo v nekem tukajšnjem hotelu in oddajajo natakarije pakete. To se je zdelo sumljivo, vsled česar je bila odredjena preiskava. Dognali so, da so bile v paketih svilnate rute, ki so jih železničarji že dalje časa tihotapili iz Dunaja in sicer po naročilu nekega Nedoga, ki je doma iz mariborske oblasti, a službuje na Dunaju kot agent neke tamošnje razpisljalnice. Nedog se je včeraj (ne slučajno slabega) pripeljal v Maribor s paketom svilenih rut, ki ga je skril v kovček in se s kovčkom izmuznil carini. Nedoga so takoj aretirali ter je bil po kratkem zaslišanju oddan v zapor. — Iz mariborske kaznilnice je svojčas pobegnil tat in vlomilec Franc Košanec. Pri pobegu je ranil dva paznika in nato izginil neznano kam. Sedaj so dognali, da je iz Maribora ušel na avtomobilu in se zašel v Avstrijo, od tu pa na Bavarsko, kjer je služil kot

natakar. Srečajno, ga je odkrila policija in ga izročila avstrijskim oblastem, te pa našim. Lopovu pa se je posrečilo, da je med izročitvijo zopet pobegnil. Klatil se je nekaj časa v Gradcu, te dni pa so ga znova prijeli in pod varnim spremstvom prepeljali v Maribor.

Pivko, pridi, pridi! Iz Ruš pri Mariboru nam pišejo: Nas delavce so pred 8. februarjem s silo vlekli v tabor Žerjav-Pivkove stranke. Dr. Gorišek nam je obljubil, da če volimo dr. Pivka, bo vse bolje. Bili smo tako nesrečni in smo ga tudi volili. Saj smo bili plačani za to. Pivko nam je vse mogoče obljubil. A danes beremo, da vlada, oziroma vladna večina, upelje še nov davček za nas delavce. Kakor sem zvedel, bomo morali delavci od svojih trdo prisluženih krajcarjev plačevati 2% davka. Če zaslužim mesečno borih 4000 kron, bom moral plačati tega novega davka 80 kron mesečno. To bo nekaj strašnega za nas! In Pivko v finančnem odboru celo glasuje za take stvari. Daleč smo prišli! Povabimo Pivka, da pride v Ruše in nam razloži tiste dobrice, ki jih je pridobil za nas.

Duhovniške vesti. Čč. gg. Anton Cestnik in Jožef Karđinar, gimnazijska profesorja v Celju, sta postala konzistorijalna svetovalca lavanjskega; vlč. g. opat Peter Jurak pa celjski dekan. Po umrlem msgr. dr. Antonu Medvedu je č. g. Pavel Živornik začasno imenovan gimnazijskem veroučiteljem v Mariboru. Teharski kaplan č. g. Martin Medved odide s 1. aprilom t. l. začasno v beograjsko nadškofijo, na njegovo mesto pa pride č. g. Pavel Vesenski iz Loč. Provizuro pri Sv. Ožbaltu je nastopil č. Venceslav Jastrobnič.

Slivniške novice. Malokdaj se sliši kakšna novica od nas, ker smo pač bolj zaspani. Naša cerkev se ponaša s krasno električno razsvetljavo, z novimi bronastimi zvonovi in obe napravi delata čast požrtvovalnim feranom. Samo o našem Bralnem društvu ni nič več slišati. Iz drugih krajev slišimo, kako delujejo in se razvijajo bralna društva, Orli in druga društva, le pri nas je vse tiho. Ljudje si želijo in komaj čakajo, da bi se priredila kakšna igra, pa je vse mirno. S trudom se je zgradil priprost in prostoren Društveni dom in sedaj ni več življenja v njem. Vsa narava se zbujajo iz zimskega spanja v novo veselo življenje, tako želimo tudi mi Slivničani, da bi se naše Bralno društvo poživilo ter začelo vstrajno delovati in napredovati. — Po slivniški občini so se nekatere skrajno zanemarjene ceste popravile. Prav je tako, saj bi že lahko bili običali v blatu. G. župan si prizadeva storiti kaj več v korist občanov, a žalibog, da se najdejo v naši sredini moške, ki večkrat dobremu delu nasprotujejo. — Tukaj si je kupil posestvo in otvoril trgovino z mešanim blagom g. Albin Ceh iz Maribora. Potrebovali smo tu trgovca, kateri bi nas zadovoljil z dobrim in cenim blagom in če to bo, ga bomo radi obiskovali. — Nekaj grajevnega smo opazili na našem pokopališču. Vseh vrst cvetic, katere si naša dekleta s trudom vzgojijo in okrasijo z njimi grobove, nam je živina nekega gospodarja uničila. Vsi vemo, kdo je tega kriv. G. M. povemo, da kakor Vam ni ljubo, da bi Vam kdo le za las škode napravil, tako tudi nam ni všeč, da bi nam Vaša živina obropala in onesnažila grobove naših rajnih. Pokopališče ni občinski pašnik! Radi bi se tudi iz nas kar javno norčevali, a povemo Vam: Kdor koga za norca ima, sam to postane!

Kje imate svojo republiko? Od Sv. Jakoba v Slov. gor. smo dobili od priprostega kmetkega moža naslednje pismo: V »Slovenec« sem čital, kako so Radičevi hrvatski poslanci v Beogradu zatajili republiko. Bral sem tudi, da so Radičevci po svojem voditelju dne 27. marca v Beogradu izjavili, da so zadovoljni s sedanjim načinom vladanja, kakor sta ga upeljala Pašić in Pribičević. To se pravi, da so Radičevci tudi zadovoljni z nezgodnimi davki. Pred volitvami sta tu v našem kotu, posebno na Hlapju, Somartu, na Ploderšnici in pri Mariji Snežni dva moža strašno hvalila Radičevo republiko. Bila sta to znani Ogner in bivši finančar Švikaršič. Lazila sta od hiše do hiše ter kričala: »Repo bomo volili, repo!« Sedaj pa imate tisti, ki ste se dali po teh dveh zapeljati na krivo pot, svojo repo. Namesto, da bi Radičevi poslanci vzdržali z našimi poslanci v boju proti Pašiću in krivici, pa so Radičevci padli pred vele srbe na kolena, zavrgli so republiko in so izjavili, da so zadovoljni z današnjo vlado in gospodarstvom. Kratko rečeno: prodali so nas. — Skoro enak dopis smo dobili od zavednega železničarja iz St. Ilje: Ob volitvah so pri nas nekateri zapeljivci znoreli nekaj železničarjev, delavcev in drugih volilcev, da so volili z Radičevo stranko. Njih bojni klic je bil: »Samo repo! Samo repo se držimo!« (»Repo« je bil skrajšan izraz za republiko.) Posebno nek Pukšič in Jarc sta agitirala noč in dan za Radičevo republiko ter obljubovala, da bo Radič zvezal naše kraje z Avstrijo in upeljal republiko. Fantem sta obečevala, da če bodo volili Radiča, jim ne bo treba k vojakom. Kaj pa zdaj? Zvedeli smo iz Beograda, da so Radičevci prodali Pašiću svojo »repo« in je P. Radič tam izjavil, da bi naj bilo vojaštvo tako urejeno, da bi vojaška dolžnost prenehala šele s smrtjo. Lepe reči ste nam napravili tisti, ki ste volili Radiča. Za sladki Pašićev pogled so Radičevci poslanci zavrgli celo svojo »repo.« Mi pa ostanemo zvesti našemu Korošcu in naši Slovenski ljudski stranki!

Šentlenartski okrajni zastop in okrajna hranilnica sta začela delati dr. Gorišek preglednice, to se pravi, razni od njega naslovljeni odborniki ga nič kaj nočejo ubogati. Tako čujemo, da namerava dr. Gorišek jednega tam od Sv. Ruperta »izbacniti«, ker ni hotel na dan volitev ne paziti na Pivkovo škaflico in ne voliti. Gospod, kateri je pravzaprav »ta prvi«, se tudi pritožuje, da mora samo molčati, komandira pa samo gospod od Sv. Lenarta ter da bo vrgel vse proč. G. Munko iz Biša prisega na vse žive in mrtve, da ni volil Pivka, da nima s tisto 4. škaflico nič opravka itd. Tako se je torej pričel punt. Drži le še gočovski Francelj, ki se je celo izjavil, da ostane na svojih mestih do svoje smrti. Tako je tudi rekel dr. Gorišek, da ga nikdo več ne spravi do njegove smrti od okrajne hranilnice. To-

da ta dva samo obračata, obrnili bomo pa končno mi davkoplačevalci, ako namreč ne bo okrajna hranilnica že prej prazna!

Nesoglasje. Že v predzadnji številki »Gospodarja« smo opozorili na nesoglasje v »uradnem popravku« g. srezkega poglavarja v Mariboru ter v razglasu okrajne hranilnice v Sv. Lenartu. G. srezki poglavar namreč pravi, da dr. Milan Gorišek ni v ravnateljstvu okrajne hranilnice, razglas okrajne hranilnice pa pravi, da je dr. Milan Gorišek ud ravnateljstva. Obrnili smo se že takrat uljudno na g. velikega župana za pojasnilo. To prošnjo zopet ponovimo, zlasti ker smo slišali, da je pred par dnevi baje odšel dr. Milan Gorišek nekemu trgovcu od Sv. Trojice, seveda pristnemu SDS, posojilo v znesku 800.000 kron, od nas ubogih kmetov pa se posojila iztirjavajo!

Društvo slovenskih organistov. Vsi organisti mariborskega, šentlenartskega, ptujskega okraja in iz Dravske doline, ki bi želeli se udeležiti organistovskega zborovanja v Mariboru, naznanite to takoj organistu V. Seško-tu, Zgor. Sv. Klugota na Pesnici.

Surov napad na mirnega fanta. Iz Rakovcev pri Sv. Tomažu pri Ormožu smo prejeli: Dne 21. marca se je zgodil pri nas slučaj napada, ki dokazuje napredno posurovelost, katero zajema kmetijska mladina iz policajdemokratske časopisja. Že omenjenega dne zvečer je šel miren fant v bližnjo vas v trgovino nekaj kupiti. Na cesti ga srečata dva naprednjaka, kojima je vsakotedenska dušna hrana Žerjavova »Domovina« in tu in tam tudi »Jutro«. Ta policajdemokratsko podivjana fantalina sta tega mirnega fanta kar brez vsakega poudarila napadla, ga oropala, mu raztrgala obleko in ga s kolci tako obdelovala po telesu, da mora revež vsled poškodb čuvati postelji.

Nova avtomobilna vožnja na progi Sv. Peter v Sav. dolini—Vransko. S 1. aprilom t. l. se je uvedla dnevno dvakratna avtomobilna vožnja med omenjenima krajema. Odhod od Vranskega bo ob 5.30 in 9.30 ter prihod pri Sv. Petru v Savinjski dolini ob 6.10 in 10.15. Odhajal pa bo avtomobil od Sv. Petra ob 8.30 in 16 ter prihajal v Vransko ob 9.15 in 16.45. Obenem se s 1. aprilom t. l. na novo uvede peška pošta med Ustnikom in Vranskim.

Prijeti vlomilci. Iz Trbovelj poročajo: V noči od 2. na 3. februarja t. l. so na osebnem kolodvoru v Trbovljah vlomili v železniški voz teden neznan storilec in ukradli 77 kg usnje, vrednega 27.900 kron. Usnje je bilo last Ivana Bergerja iz Trbovelj. Po neumornem trudu orožništva sta našla Čopi in Ogrinc dne 28. marca v nekem hlevu približno 1 meter globoko v zemlji zakopano ukradeno usnje. To tatvino sta izvršila dva železniška delavca Jančar in Rakar, ki sta tatvino že priznala. Za to marljivo in uspešno delo zaslužijo naši orožniki vse priznanje.

Slovenski fantje-mornarji iz Brodarske podčifarske šole stalnega kadra v Šibeniku se spominjamo na vse cenj. čitatelje »Gospodarja«, kakor tudi na vse fante in dekleta v domovini, kojim pošiljamo mnogo najlepših pozdravov, ter obenem želeč jim zdrave in vesele velikonočne praznike z željo, da tudi Vi na nas vojake-novince ne pozabite, ki bomo letos obhajali praznike v tujini ob topli morski obali Dalmacije. Trobač: Jakob Gasparič iz Žabljaka pri Slov. Bistrici; trobač: Ivan Šifenc od Sv. Jurija ob Ščavnici; Franc Opera iz Trebnja na Dolenjskem; Anton Omerzelj iz Metlike na Dolenjskem; Rudolf Darovec iz Gornje Straže na Dolenjskem; Alojzij Stare iz Gorič nad Kranjem, Gorenjsko; Tinko Bizjan iz Podolnice pri Vrhniku; Josip Gross iz Kranja na Gorenjskem; Josip Potočar iz Sv. Jerneja na Dolenjskem; Franc Bolantič iz Glinja na Gorenjskem; Janez Galičič iz Kpodnje Sušice na Gorenjskem; Franc Mevec iz Gornjega Jezera na Notranjskem; pitomci: Franc Nemec od Sv. Jurija ob Ščavnici; Viktor Copot od Sv. Jurija ob Ščavnici; Karol Vogrinec od Sv. Križa; Alojz Ostre od Sv. Jurija ob Ščavnici in Josip Zmazek, Mala Nedelja.

Sporočilo naših rojakov iz Francije, Pas de Calais. — Kakor je splošno znano, se je zadnja leta veliko naših rojakov preselilo v Francijo, da si poiščejo tam kruha in primeren zaslužek. Zaradi slabih finančnih razmer, ki so se razvila zadnja leta preko Nemčije, se je tudi mnogo naših slovenskih družin preselilo iz Nemčije v Francijo. Preseleli se je tudi družina Marela, doma iz Kranja na Kranjskem. Tukaj jo je doletela strašno žalostna družinska nesreča. Ko so bili dne 14. marca t. l. zvečer otroci doma, se jim je prigodila grozna nesreča. V spalni sobi si je mislila 12 let stara deklica naliti svetilko s petrolejem. Pri tej priliki se pa petrolej vname in eksplozija je bila tako močna in huda, da je skoraj vzela celi družini življenje. Deklica, stara 12 let, je bila takoj mrtva; fant, star 5 let, je čez 4 ure v težkih mukah in bolečinah umrl. Drugo jutro so se odpeljali tri otroke in ženo v tukajšnjo bolnišnico, dva otoka sta čez 24 ur umrla v bolnišnici. S smrtjo se borijo, ko to poročajo, žena in eno leto star otrok. Torej je zahtevala nesreča v štirih dneh štiri žrtve pri eni družini. Francoska preiskava je bila takoj na licu mesta, a se ne more nikogar obdolžiti krivde. Je pač resničen star slovenski pregovor, ki pravi: nesreča nikdar ne počiva. Ponesrečil se je tudi v tukajšnjem premogokopniškem rovu Franc Novek, doma iz Pleter, župnija Zdole pri Brečicah. Prvo krat je bolehal dva meseca v bolnišnici v Lille, Pas de Calais; nato je bil en mesec doma; komaj je nekaj časa delal, že zopet se mu je prigodila druga nesreča; odpeljal so ga takoj v bolnišnico. — Tako nam poročajo čitatelji in naročniki našega lista, katerega z veseljem čitajo v daljnji Franciji.

Strašna rudniška nesreča v Franciji. Čitatelj in naročnik »Gospodarja« g. Anton Kozole nam poroča iz Merlenbacha v kotlini Saarbrücken, ki je pripadala svoječasno Nemčiji, sedaj pa jo imajo Francozi za 25 let v posesti, o strahoviti nesreči, ki se je pripetila v tamošnjem rudniku »Römerschacht.« Po navpičnem rovu, ki je svojih dobrih 800 metrov globok, se dvigajo rudarji, ki prihajajo iz po-

stranskih rovov, s pomočjo velikega dvigala ali košare. To dvigalo visi na močni žičnati vrvi. Pretečeni teden se je dvignilo v takem dvigalu iz omenjenega rudnika okrog 80 rudarjev. Pri vrhu rova se je pa vrh nenadoma utrgala in ker so odgovdale vse varnostne zavore, je košara zletela z ljudmi vred v strašno globočino. V nekaj trenutkih je iz vsega skupaj ostalo na dnu rova le kup v smrtnih krčih se zvijajočih krvavih udov. Udarci je bil tako strašen, da je bilo okrog 70 rudarjev takoj mrtvih. Ostali pa so več ali manj težko ranjeni. Pogreb ponesrečenih žrtev se je vršil preteklo nedeljo ob velikanski udeležbi njihovih tovarišev. Med ponesrečenci je tudi nekaj naših ljudi. V francoskem parlamentu je bila radi te nesreče podnesena posebna interpelacija in vlada je nakazala rodbinam ponesrečenec 150.000 frankov podpore.

Dopisi.

Prevalje. G. finančnega delegata v Ljubljani opozarjamo, ako je na to mogoče pozabil, da še vedno predpisuje davke kot referent dobroznani g. Čepin v Slovenjgradcu, akoravno je g. delegat že davno in večkrat obljubil, da ga bo kot popolnoma nesposobnega prestavil k davkarji in akoravno je g. Čepin sam prosil poslance, da mu pomagajo, da čimprej pride do penzije. Mož se strašno rad »zmoti« in sicer tako, da stranke trpe škodo. Iz Črne prihaja poročilo, da se je tam zmotil pri eni stranki »samoznak« nad — 800 dinarjev, kar je tudi, ko se je stranka pritožila, moral priznati. Ali mora ljudstvo radi takih ljudi trpeti, ali je za državno upravo dovolj, da je Čepin funkcijonar orjune, četudi trpi pri tem ljudstvo i državna uprava? G. Čepin naj poroča delegaciji, kako lepo so ga pohvalili davkoplačevalci iz Soštanja, Velenja in Slovenjgradca; upamo, da bo to poročilo prepričalo gospode v Ljubljani, da je skrajni čas, da nas reši Čepina.

Vurberg. V enem zadnjih dopisov piše nek dopisnik, kakšne lepe reči se nam obetajo pod sedanjim liberalnim županom Preložnikom in njegovim tajnikom učiteljem g. Lešnjikom. Toda kolikor je znano, ni pravi župan Preložnik, ampak županuje tajnik Lešnjik. Župan mora vse storiti, kar ukrene tajnik, pri katerem se nahaja tudi večina aktov in kateri bi imel rad tudi dostavljanje občinske pošte na svoj dom. To naj bo v preudarek tistim volilcem, ki so volili »Gospodarsko stranko.«

Vurberg. V zadnji številki »Gospodarja« je nekdo poročal, da je tukajšnji g. nadučitelj Lešnjik začel naročevati »Domovino« med naše pristase, pozabil pa je omeniti, da je naročeval ta brezverski list večinoma med same mlade fante, katere si je s tem upal polagoma pridobiti za svoj pohod proti SLS. Dalje so nam šolski otroci pripovedovali, da je pred volitvami med šolskim podukom v šoli čital članke iz »Jutra« ter otrokom ukazoval, kako naj njihovi očelje volijo dne 8. februarja. Vprašamo višji šolski svet, oziroma ministrstvo prosvete, ali je to dovoljeno, da sme učitelj v šoli otrokom čitati politične članke in kdo učitelja za to plača? Ni čudno, da starejši ljudje pravijo, da so se v prejšnjih časih več naučili, ko je bil samo en učitelj, nego sedaj v treh razredih. G. nadučitelj, pri nas imamo bralno društvo, če se Vam res tako ljubi mladino izobražiti, imate prilike dovolj za predavanja, seveda v krščanskem, ne pa v liberalnem duhu.

Ptujska gora — finančnemu ravnateljstvu v Mariboru Dne 28. januarja t. l. je umrl na Ptujski gori obče priljubljeni pčestnik in gostilničar Franc Zunkovič, brat podpikovnika Zunkoviča v Mariboru in nadučitelja in župana Zunkoviča v Sv. Bolferku v Halozah. Rajni je ležal še na mrtvaškem odru v domači hiši, ko že pride eden izmed oddelka finančne kontrole na Ptujski gori nadlegovat ubogo vdovo Treziko, češ, da naj takoj izjavi, namerava li še imeti v zanaprej gostilniško koncesijo ali ne. Uboga vdova, ki ima skrbeti za šest nepreskrbljenih otrok, ni vedela v svoji veliki žalosti, kaj bi na to odgovorila. Konečno odgovori, da še sploh ne ve, če se ji bo koncesija dovolila, ali ne. Dne 3. marca t. l. gre Trezika Zunkovič naravnost h g. srezkemu poglavarju v Ptuj, proseč ga za tozadevni nasvet in za pomoč. Od strani g. poglavarja, čegar velika uljudnost in postrežljivost je obče znana, je zvedela, da sme svojo gostilniško obrt izvrševati do svoje smrti, odnosno tako dolgo, dokler ostane vdova. Vsa vesela in zadovoljna se je podala še istega dne na oddelku finančne kontrole na Ptujski gori ter tam plačala predpisano takso za polovico leta ter naznanila, da je dobila od g. glavarja dovoljenje, izvrševati svojo obrt. Prepričana je bila, da je zdaj vse v redu. Ali kako se prestraši, ko pride kratko pred dnevom, ko je nameravala odpri gostilno, zopet finančar iz Ptujske gore ter ji v imenu vodstva naznani, da ne sme krčmariti, ker se zadeva ni rešena. Po raznih ovinkih in informacijah se je prišlo na sled, da so finančarji že dne 31. januarja t. l. na dan pogreba umlega moža Franca Zunkoviča brez vsakega dovoljenja, oziroma podpisa od strani vdove gostilniško koncesijo odpovedli. Vdova Trezika je bila sedaj primorana, vnovič prositi za tozadevno dovoljenje, kar ji je povzročilo marsikateri nepotrební pot v Ptuj in Maribor, zamudo časa in velikanske stroške. Ko se je vprašalo vodjo oddelka finančne kontrole o vzroku tega neopravičenega postopanja, je odgovoril vodja gosp. Marzidovšek dobesedno: »Zakaj pa ni prišla Trezika k meni, jaz bi ji že bil vse prav nasvetoval, oni pa tako nič ne zna, Santel o tem nič ne razume.« Obenem je g. vodja izpovedal, da se je odpoved odposlala po njegovem podrejenem organu g. Santlu privatno na finančno ravnateljstvo v Maribor, torej brez njegovega vedenja. Vse je torej baje zakrivil g. Santl, ki je uslužben pri oddelku finančne kontrole na Ptujski gori. Ker pa na drugi strani g. Santl trdi, da »stari« (g. Marzidovšek) nič ne razume, si usojamo vprašati finančno ravnateljstvo v Mariboru: 1. Ali zna za ta slučaj, ki je povzročil velikanske stroške in nezmerne škodo? 2. Če zna za zadevo, ali namerava stvar strogo pre-